| | |
|---|---|
| ชื่อเรื่องสารนิพนธ์ | ปัญหาการตีความกฎหมายในสัญญาแฟ็กเตอริง : กรณีลูกค้าเลือกใช้บริการทางการเงินและการบริหารบัญชีลูกหนี้<br>LEGAL ISSUES ON INTERPRETATION OF FACTORING CONTRACT : A CASE STUDY OF FACTORING WITH RESPECT TO PROVISION OF CREDIT AND ACCOUNT RECEIVABLE MANAGEMENT |
| นักศึกษา | นายสนธิ์ พุคยาภรณ์<br>MR.SON PUKKAYAPORN |
| หลักสูตร | นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ |
| อาจารย์ที่ปรึกษา | ดร.สมจิตต์ เซอร์ซันซี |
| ปีการศึกษา | 2551 |

SPU CHONBURI

## บทคัดย่อ

ในปัจจุบันการทำธุรกิจทางการเงินสมัยใหม่หลายประเภทยังไม่มีกฎหมายเฉพาะออกมาบังคับใช้ การทำแฟ็กเตอริงเป็นธุรกรรมทางการเงินสมัยใหม่ประเภทหนึ่งซึ่งยังไม่มีกฎหมายเฉพาะออกมาบังคับใช้เช่นกัน

เนื่องจากการทำสัญญาแฟ็กเตอริงมีการโอนสิทธิเรียกร้องการรับเงินตามบัญชีลูกหนี้จากลูกค้าไปยังบริษัทแฟ็กเตอริง จึงอยู่ภายใต้การนำเอาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องมาปรับใช้ต่อการทำสัญญาแฟ็กเตอริงทุกประเภท และการทำแฟ็กเตอริงมิได้มีองค์ประกอบของธุรกิจแต่เพียงการโอนสิทธิเรียกร้องเท่านั้น ธุรกิจแฟ็กเตอริงยังมีการให้บริการอื่นๆอีก เช่น การบริหารบัญชีลูกหนี้ การเรียกเก็บหนี้ทางการค้า อาจจะรวมไปถึงการรับประกันความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ โดยมิได้พิเคราะห์ถึงลักษณะของสัญญาแฟ็กเตอริงแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทการให้บริการที่บริษัทแฟ็กเตอริงเสนอให้แก่ลูกค้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาประเด็นปัญหาสำคัญ ๆ ได้แก่

(1) ศึกษาปัญหาการตีความและการปรับใช้กฎหมายเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องแห่งประ

มวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์พร้อมกับร่างพระราชบัญญัติสัญญาแฟ็กเตอริง พ.ศ. .... เพื่อพิเคราะห์ว่ากฎหมายที่ใช้อยู่และร่างพระราชบัญญัติสัญญาแฟ็กเตอริงพ.ศ. ....มีความเหมาะสมต่อการทำแฟ็กเตอริงหรือไม่เพียงใด

ผลจากการศึกษาลักษณะของสัญญาแฟ็กเตอริงกรณีลูกค้าเลือกใช้การบริการทางการเงินและการบริหารบัญชีลูกหนี้พบว่าลูกค้าและบริษัทแฟ็กเตอริงมีความประสงค์จะทำสัญญาซื้อขายบัญชีลูกหนี้ระหว่างกันโดยการโอนสิทธิเรียกร้องการรับเงินตามบัญชีลูกหนี้ซึ่งบริษัทแฟ็กเตอริงจะชำระราคาค่าบัญชีลูกหนี้เป็นเงินสดให้กับลูกค้าเป็นการตอบแทน

เมื่อบัญชีลูกค้าของลูกค้าถูกโอนมาเป็นบัญชีลูกหนี้ของบริษัทแฟ็กเตอริงแล้วบริษัทแฟ็กเตอริงจะเสนอบริการทางการเงินให้แก่ลูกค้า พร้อมทั้งการบริหารบัญชีลูกหนี้เรียกเก็บเงินตามบัญชีลูกหนี้และอาจรวมถึงให้ความคุ้มครองความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้

การทำสัญญาแฟ็กเตอริงประเภทดังกล่าวมีลักษณะคล้ายกับการทำสัญญากู้ยืมและซื้อขายทรัพย์สินประเภทหนึ่ง เนื่องจากบริษัทแฟ็กเตอริงมีการจ่ายเงินให้กับลูกค้าและลูกค้าโอนขายบัญชีลูกหนี้ให้แก่บริษัทแฟ็กเตอริง

ผลการศึกษาพบว่าสัญญาที่เกิดจากธุรกิจแฟ็กเตอริงประเภทดังกล่าวยังมีความไม่ชัดเจนว่าเป็นการให้กู้ยืมเงินหรือเป็นการซื้อขายสิทธิประเด็นนี้จะมีผลต่ออายุความในการฟ้องร้องในกรณีที่มีการผิดสัญญาเกิดขึ้น กล่าวคือ ถ้าหากตีความว่าเป็นสัญญากู้ยืมเงินสัญญาแฟ็กเตอริงจะมีอายุความ 10 ปี แต่ถ้าหากตีความว่าเป็นสัญญาซื้อขายสิทธิจะมีอายุความเพียง 2 ปี

เมื่อศึกษาบทบัญญัติเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เปรียบเทียบกับร่างพระราชบัญญัติสัญญาแฟ็กเตอริง พ.ศ. .... พบว่ามีความแตกต่างในเรื่องของการโอนสิทธิเรียกร้องซึ่งร่างพระราชบัญญัติสัญญาแฟ็กเตอริง พ.ศ. ... มีการบัญญัติไว้ชัดเจนว่าสัญญาที่เกิดจากการทำแฟ็กเตอริงเป็นการโอนสิทธิเรียกร้องการรับเงิน ดังนั้นหากมีการผิดสัญญาเกิดขึ้นจึงมีอายุความเพียง 2 ปี ทำให้มีความชัดเจนมากขึ้น

(2) ศึกษาปัญหาเรื่องการแจ้งการโอนสิทธิ ผลการศึกษาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์การแจ้งการโอนสิทธินั้นต้องทำเป็นหนังสือคือต้องลงลายมือชื่อทั้งผู้โอนและผู้รับโอนหากลูกค้าบางรายไม่ต้องการให้มีการโอนสิทธิจะไม่รับหนังสือการแจ้งการโอนสิทธิและไม่ลงลายมือชื่อ ส่วนร่างพระราชบัญญัติสัญญาแฟ็กเตอริง พ.ศ. .... บัญญัติไว้อย่างชัดเจนการแจ้งการโอนสิทธิไม่จำเป็นต้องลงลายมือชื่อผู้แจ้งการโอนและการบอกกล่าวทำได้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผลการศึกษาธุรกิจแฟ็กเตอริงของต่างประเทศ แม้กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจแฟ็กเตอริงในแต่ละประเทศจะมีบทบัญญัติที่แตกต่างกันออกไป บางประเทศจะมีกฎหมายรองรับ

SPU CHONBURI

ธุรกิจแฟ็กเตอริงโดยเฉพาะในขณะที่บางประเทศใช้บังคับตามบทบัญญัติของกฎหมายใกล้เคียงกับ ลักษณะของธุรกิจแต่สำหรับประเทศไทยกฎหมายที่ใช้กับธุรกิจแฟ็กเตอริงมีลักษณะกระจัดกระจายอยู่ตามบทกฎหมายต่างๆ และใช้บังคับกับธุรกิจอื่นๆเป็นการทั่วไปไม่อาจเข้าถึงปัญหาเฉพาะของแฟ็กเตอริงได้

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางและหามาตราการทางกฎหมายเพื่อมารองรับและให้สอดคล้องกับการประกอบธุรกิจแฟ็กเตอริงในปัจจุบัน ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้องในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดต่อการประกอบธุรกิจแฟ็กเตอริง อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจแฟ็กเตอริงได้

จากผลการศึกษา ผู้เขียนมีความเห็นว่าประเทศไทยควรออกกฎหมายที่เกี่ยงข้องกับการประกอบธุรกิจแฟ็กเตอริงมากำกับดูแลเป็นการเฉพาะซึ่งปัจจุบันได้มีร่างพระราชบัญญัติสัญญาแฟ็กเตอริง พ.ศ. .... มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในการทำแฟ็กตอริง ซึ่งจะเอื้ออำนวยต่อความก้าวหน้าและการขยายตัวของธุรกิจแฟ็กเตอริงต่อไป

SPU CHONBURI